

Marc de referència

Títol original, si es tracta d'una traducció

Enllaç o URL, si es pot consultar per Internet

Llicència d'ús obert, si n'hi ha

Lloc i any d'edició

© Generalitat de Catalunya

Departament d'Acció Exterior, Relacions

Institucionals i Transparència

Direcció General de Participació Ciutadana

Contingut

1. Introducció	3
2. Antecedents	3
3. Objectius del procés participatiu	5
4. Eixos de debat del procés participatiu (De què parlarem?)	5
5. Mapa d'actors (Amb qui debatrem?)	7
6. Com ho farem? El disseny del procés participatiu	8
7. Grup motor (Qui vetllarà pel procés?)	10
8. Límits del procés participatiu	11
9. Pla de comunicació	12
10. La resposta i el compromís de la DG d'Agricultura i Ramaderia	13
11. Equip humà	13

1. Introducció

Aquest document recull la informació relacionada amb la proposta de realització d'un procés de participació que permeti elaborar un Pla d'acció per al desenvolupament de la producció ecològica 2023-2027 en el qual s'hagi tingut en compte les aportacions de la ciutadania i dels principals actors de la cadena de valor dels productes ecològics.

2. Antecedents

El Govern català, a proposta del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DARP), i amb la participació d'un total de 7 departaments de la Generalitat de Catalunya, va aprovar, el 25 de novembre de 2008, el Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012. Aquest Pla va materialitzar les inquietuds expressades pel sector en el primer Congrés Català de la Producció Agroalimentària Ecològica, realitzat a Mollerussa el 2005, així com les propostes recollides en el Llibre Blanc de la Producció Agroalimentària Ecològica, publicat el 2006. El Pla incloïa un seguit d'actuacions concretes que tenien per objectiu l'increment de les produccions i del consum dels productes agraris i alimentaris ecològics a Catalunya.

Després del final d'aquest Pla d'Acció, el DARP va aprovar i aplicar dos Programes de Foment de la Producció Agroalimentària Ecològica, el darrer dels quals es va acabar al final de l'any 2020.

Així doncs, tenint en compte el gran creixement que ha tingut aquest sector en els darrers anys, així com de la necessitat de seguir fomentant el desenvolupament harmònic de tota la cadena de valor dels productes ecològics, des granja del camp fins a la taula, d'acord a les polítiques europees (Pacte verd Europeu, estratègies del Camp a la taula i de Biodiversitat, Pla d'Acció per al desenvolupament de la producció ecològica i previsions de la nova PAC) i internacionals (Objectius de Desenvolupament Sostenible), a les necessitats i tendències actuals de consum alimentari europeu i amb l'objectiu de potenciar la transició cap a un sistema alimentari més sostenible, consolidant els esforços dels agricultors per fer front al canvi climàtic, protegir el medi ambient i preservar la biodiversitat, es proposa elaborar un nou instrument de foment en forma d'un nou Pla d'Acció per el Desenvolupament de la Producció Ecològica 2023-2027 (en endavant, Pla d'Acció).

Tipus d'instrument que es proposa i abast de l'impacte:

1. Instrument:
 - Pla estratègic amb impacte directe en ciutadania/territori
2. Àmbit territorial:
 - Catalunya
3. Agents afectats
 - Sector concret amb impacte en altres agents i en el conjunt de la societat

L'estructura general que ha de tenir aquest diàleg ciutadà es resumeix en les següents fases i accions previstes per a recollir les aportacions ciutadanes.

- Consulta online destinada a qualsevol persona/entitat interessada.
- Sessions de treball per als següents subsectors específics:
 1. Productors
 2. Elaboradors
 3. Comerç i distribució
 4. Consumidors i restauració col·lectiva
 5. Administració
 6. Recerca, innovació, formació, assessorament i dinamització
- Possibilitat de realitzar sessions de treball autogestionades
- Celebració d'un congrés sectorial (II Congrés català de Producció Agroalimentària Ecològica) com a fòrum de trobada i debat entre tots els agents econòmics i socials implicats en la producció agrària ecològica del nostre país, per tal d'impulsar-ne el desenvolupament. En el congrés es farà la presentació de:
 1. Resultats de la consulta online
 2. Resultats dels grups de treball previs
 3. Presentació i validació de la diagnosi
 4. Presentació i validació de les propostes
 5. Elaboració d'unes conclusions

La informació, propostes i conclusions recollides al llarg del procés de participació es tindran en compte a l'hora d'elaborar i aplicar el futur Pla d'Acció.

3. Objectius del procés participatiu

El principal objectiu estratègic d'aquest procés de participació és el d'aconseguir un Pla d'Acció de més qualitat i millorar la governança amb els agents afectats per al seu desplegament i aplicació en forma d'accions i polítiques públiques.

Pel que fa a l'objectiu principal d'aquest procés, és el d'actualitzar la diagnosi de la situació actual del sector i recollir propostes per enriquir i millorar el contingut i l'aplicació d'aquest Pla d'Acció.

Objectius generals:

Objectiu 1	Donar veu a tots els actors relacionats, directa o indirectament, amb la producció i consum dels productes ecològics.
Objectiu 2	Actualitzar el coneixement de la situació actual del sector a partir dels propis actors sectorials.
Objectiu 3	Orientar la futura redacció d'un Pla d'acció per al foment de la producció i l'alimentació ecològiques.

Objectius específics:

Objectiu 1	Identificar tots els actors necessaris pel desenvolupament del sector ecològic a Catalunya.
Objectiu 2	Identificar la principal problemàtica i necessitats dels diferents actors del sector ecològic.
Objectiu 3	Recollir propostes d'actuació relacionades amb el desenvolupament de les produccions i el consum dels productes ecològics.

4. Eixos de debat del procés participatiu (De què parlarem?)

Per tal que el debat sigui organitzat, cal endreçar temàticament les qüestions a debatre per facilitar la comprensió i l'obtenció de resultats tangibles i útils per a la presa de decisions.

Amb aquest objectiu es proposen els següents eixos de debat que serviran per estructurar la informació que es lliurarà o que es posarà a disposició dels participants al llarg del procés de participació.

Aquests eixos de debat van en línia amb els objectius del procés participatiu i parteixen dels tres eixos del Pla d'Acció europeu per al desenvolupament de la producció ecològica.

Eixos

Eix 1	Estimular la demanda i garantir la confiança dels consumidors
Eix 2	Estimular la conversió i consolidar totes les baules de la cadena de valor de la producció ecològica
Eix 3	Incrementar la contribució de la producció ecològica al medi ambient i a la sostenibilitat del sistema alimentari

Eix 1 – Estimular la demanda i garantir la confiança dels consumidors

Preguntes clau:

Objectiu- diagnòstic: Consumiu productes ecològics? Amb quina freqüència i presència en el vostre consum? Si no en consumiu o no en consumiu més, per quin motiu és? Econòmic – Desconeixement – Desconfiança – Altres

Objectiu- propostes per enriquir. Quines estratègies creieu que es podrien posar en marxa per tal d'incentivar-ne el seu consum? Penseu que en l'etiquetat s'ha de poder identificar clarament l'origen dels productes ecològics?

Objectiu – solucions a reptes:

Els principals reptes per estimular la demanda i garantir la confiança dels consumidors són:

- Donar a conèixer els valors de la producció i dels productes ecològics.
- Promocionar els segells de certificació.
- Informar dels controls als que estan sotmesos els operadors.
- Donar a conèixer els operadors i els punts de venda.

Eix 2 – Estimular la conversió i consolidar totes les baules de la cadena de valor de la producció ecològica

Preguntes clau

Objectiu – diagnòstic: (aquí depèn si preguntem a persones que ja són operadores o a "futuribles") Quins creus que són els factors que podrien frenar la conversió cap a la producció ecològica de la pagesia? Quines mancances tens a dia d'avui en la teva producció que podrien arribar a fer que deixessis la producció ecològica?

Objectiu – propostes per enriquir. Quines accions es podrien portar a terme que, segons el teu parer, podrien fomentar la conversió cap a la producció ecològica i consolidar la que ja existeix?

Objectiu – solucions a reptes:

Els principals reptes per estimular la conversió i consolidar totes les baules de la cadena de valor de la producció ecològica són:

- Generar el coneixement tècnic necessari per desenvolupar amb garanties les produccions ecològiques.
- Transferir aquest coneixement als operadors mitjançant instruments d'assessorament i formació adaptats a les seves necessitats.
- Promocionar la compra pública, la restauració col·lectiva i la millora de les estructures tècniques i comercials del sector.

Eix 3: Incrementar la contribució de la producció ecològica al medi ambient i a la sostenibilitat del sistema alimentari.

Objectiu- diagnòstic: Quins punts claus consideres que aporta la producció ecològica a la protecció del medi ambient i a la sostenibilitat del sistema alimentari? Consideres que hi hauria altres qüestions a considerar per millorar aquesta contribució? Quines?

Objectiu- propostes per enriquir. Què consideres que caldria fer per evitar l'ús de plàstics en la comercialització dels productes alimentaris ecològics? Com es podria fomentar una producció i consum més local dels productes ecològics?

Objectiu – solucions a reptes.

Els principals reptes per incrementar la contribució de la producció ecològica al medi ambient i a la sostenibilitat del sistema alimentari són:

- Millorar les tècniques de producció ecològica des del punt de vista ambiental i de la sostenibilitat.
- Promocionar el consum local i de temporada dels productes ecològics.

5. Mapa d'actors (Amb qui debatrem?)

Pel que fa als actors cridats a participar, més enllà d'una part oberta a tota la ciutadania, els principals actors en els que volem posar el focus són:

1. Organitzacions agràries, pagesia i entitats relacionades amb la producció ecològica.
2. Elaboradors i entitats relacionades amb l'elaboració alimentaria.
3. Comerç i distribució dels productes ecològics.
4. Consumidors i restauració col·lectiva.

5. Administració: Generalitat de Catalunya i món local.
6. Recerca, innovació, formació, assessorament i dinamització.

1) Determinar qui forma part de cada categoria d'actors, no excloents, per a convocar segons escaigui:

- Actors clau: els representants dels operadors són aquells actors imprescindibles que hem de considerar des de l'inici pel seu coneixement o capacitat potencial d'influència, ja sigui positiva o negativa. En molts casos poden formar part també dels perfils participants.
- Perfils participants: actors als que volem convocar a participar en les diferents activitats i canals.
- Altres actors de l'entorn social: actors que tot i no estar convocats a participar, per que ja tenen altres espais i àgores, poden ajudar-nos per obtenir informació, fer difusió, etc. Per exemple: experts, mitjans de comunicació, actors institucionals, etc.

Perfil

Perfil 1	Productors
Perfil 2	Elaboradors
Perfil 3	Comerç i distribució
Perfil 4	Consumidors i restauració col·lectiva
Perfil 5	Administració: Generalitat de Catalunya i món local
Perfil 6	Recerca, innovació, formació, assessorament i dinamització

6. Com ho farem? El disseny del procés participatiu

El procés participatiu consistirà en la realització de les següents fases:

Consulta en línia

Descripció: opció oberta al conjunt d'actors i ciutadania per fer arribar les seves aportacions online a través del portal participa.gencat.cat.

- Actors convocants: ciutadania en general.
- Continguts: Es tractaran tots els eixos
- Període: del 17/01/22 fins a 31/03/22

1. Fase de diagnosi (del 15/01/2022 al 28/02/22), amb un qüestionari multi eix en línia
2. Fase de propostes (del 17/01/22 al 21/03/22), amb un mòdul de propostes obertes sobre alguns dels reptes més destacats de cada eix, que poden fer-se coincidint amb la fase de diagnosi o en un moment posterior, un cop s'hagi tancada la fase de diagnosi i ja s'hagi presentat la diagnosi general en el portal de participació.

Sessions de debat

- Dinamitzades per una empresa especialitzada.
- Hi participaran els actors convocats dels diferents subsectors.
- Continguts: Es tractaran els 3 eixos
- Dates: 17/01/22 - 31/03/22
- Número total de sessions: 10
- Durada: 2 hores (2,5 hores màxim)
- Materials de suport: proporcionar unes fitxes de continguts adaptades a cada subsector que se'ls hi enviaran de forma prèvia, per que puguin portar els temes treballats a la sessió de treball.

1. Fase de diagnosi (17/01/22 - 28/02/22)

- a) 6 Sessions de debat dinamitzades per experts per a cada subsector, per realitzar la diagnosi de la situació i identificar els principals reptes del sector en relació als 3 eixos del procés de participació.
 - a. Productors
 - b. elaboradors
 - c. Comerç i distribució
 - d. Consumidors i restauració col·lectiva
 - e. Administració Generalitat / Administració mon local
 - f. Recerca, innovació, formació, assessorament i dinamització
- b) Recollida d'aportacions del qüestionari online i de les fitxes de les sessions autogestionades
- c) 1 sessió de debat intersectorial. Es convidarà a les persones que hagin participat a les sessions sectorials, per tal de posar en comú i contrastar el debat sectorial.

2. Fase de propostes (17/01/22 - 15/03/22)

- a) 3 Sessions de debat dinamitzades per experts en un format mixt temàtic i d'agrupacions de perfils de diferents subsectors (1: desenvolupament de coneixement, obert a tothom; 2: promoció de l'activitat econòmica, obert a tothom; i 3: coordinació interadministrativa, per a l'administració).
- b) Recollida d'aportacions de l'apartat de propostes obert al portal web i de les fitxes de propostes de les sessions autogestionades.

Sessions de debat autogestionades

- Descripció: Altres interessats en la producció i el consum de productes agroalimentaris ecològics podran organitzar sessions de debat a partir d'una metodologia i uns materials que se'ls proporcionaran.
- Actors convocats: s'adreça a actors dels perfils definits per les entitats convocants.
- Continguts: Es tractaran tots els eixos relacionats amb les entitats convocants i han d'aportar la seva diagnosi i propostes.
- Dates: del 17/01/22 al 15/03/2022
- Número de sessions: a determinar.
- Materials de suport: a definir.
- On: Els propis actors decidiran on.

Congrés final del procés

- Descripció: Entitats, col·lectius, etc. relacionades amb la producció i el consum de productes agroalimentaris ecològics.
- Actors convocats: s'adreça als representants del mapa d'actors.
- Continguts:
 - Resultats de la consulta online
 - Resultats dels grups de treball previs
 - Resultat i validació de la diagnosi
 - Propostes i validació de mesures
 - Elaboració d'unes conclusions
- Dates: 04/05/22.
- Número de sessions: 1 dia.
- Materials de suport: Fitxes resum dels resultats diagnosi i primeres propostes fetes a les sessions de debat i altres a definir.
- On: Vic.

7. Grup motor (Qui vetllarà pel procés?)

La creació d'un grup motor ajudarà a vetllar pel bon disseny i execució del procés participatiu. Un cop s'han identificat els perfils i agents clau (mapa d'actors) relacionats amb la temàtica del procés, es pot crear un grup motor que:

- Conegui el disseny i validi la qualitat i la neutralitat del procés.
- Reconeixi les entitats de referència i les faci col·laboradores del procés.
- Ajudi a l'impuls del procés en un sentit ampli (difusió, convocatòria d'agents extra, etc.).

Aquest grup motor també suscitarà la confiança i la implicació de les entitats de referència del sector durant el procés.

Grup motor

DG Participació	Jordi Pacheco
Unitat Promotora	Direcció General d'Agricultura i Ramaderia
Empresa dinamitzadora	Arc Mediació Ambiental
Altres actors clau	Ferran Berenguer. Unió de Pagesos (UP) Alberto Alcañiz. Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC) Sònia Bolós. Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) Pedro Cano. Associació de Productors Ecològics de Girona (APEGi) Daniel Valls. Associació empresarial per l'agricultura ecològica (ae2) Joan Picazos. Asociación Española de Elaboradores y Comercializadores Ecológicos (ASOBIO) Helena Bech. Representant de consumidors del CCPAE Joan Pons. Representant de productors i elaboradors del CCPAE Joan Maria Ribas. Xarxa Agroecològica de Menjadors Escolars de Catalunya (XAMEC) Carolina Domínguez. Espai de Recursos Agroecològics (L'Era) Ernest Valls. Escola Agrària de Manresa Meritxell Rota. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS)

8. Límits del procés participatiu

Es tracta de reflectir aquells aspectes que no es debatran en el procés participatiu per motius pressupostaris, temporals, polítics, etc. Aquest aspecte és clau per a que les expectatives externes sobre el debat siguin correctes i adequades a la realitat i abast del procés participatiu.

Límits del procés participatiu

Límits pressupostaris	Existeixen uns límits pressupostaris que marcaran el sostre de les actuacions.
Límits legals	Tota la normativa d'aplicació (europea, estatal i nacional).

Límits tècnics	Actuacions encaminades prioritàriament a sectors estratègics.
Límits polítics	El model públic de certificació. Potenciar el mercat local dels productes ecològics. Els que marquin les polítiques comunitàries.
Altres	Les propostes han de poder ser realitzades/endegades durant la vigència del Pla.

9. Pla de comunicació

Mitjans de difusió i comunicació

Es tracta de treballar els objectius de la comunicació, i per a això cal treballar el públic objectiu, els canals de difusió, les actuacions i materials i el calendari.

És important tenir en compte que la comunicació es desenvolupa des de l'inici del procés per ajudar a difondre'l i explicar-lo, però també durant el procés i fins i tot després d'aquest, per explicar el tancament i les actuacions que es prenen en relació a l'objecte de debat.

Les tres idees clau que es volen fer saber i comunicar són:

1. La producció i el consum dels productes agroalimentaris ecològics està en un moment de gran creixement i transformació.
2. La producció ecològica contribueix a la protecció del medi ambient i del clima, i per això és una de les prioritats de la política agrària europea.
3. Els productors ecològics són els pioners de l'agricultura sostenible del futur.

En aquest sentit, el portal portalparticipa.gencat.cat actua com a receptor de tota la difusió que es faci, ja que serà allà on es posi tota la informació relacionada amb el procés participatiu. A més a més, el portal actua com a eina gestora de tota la informació i interaccions que es facin amb la ciutadania, facilitant la gestió del procés participatiu.

Com a frase reclam del procés s'ha establert: "Jo participo en el futur de la producció ecològica", i com a logotip identificador, s'ha creat el següent:

PLA D'ACCIÓ PER AL
**Desenvolupament de la
Producció ecològica**
2023-2027

Canals de difusió

Canal 1	Via Web (participa.gencat.cat; agricultura.gencat.cat; pae.gencat.cat; ccpae.org; etc.)
Canal 2	Xarxes socials
Canal 3	Butlletins (Ruralcat, CCPAE, etc.)

10. La resposta i el compromís del DACC

Compromisos del Departament respecte als resultats del procés participatiu

Compromís 1	Elaborar un informe explicant quines mesures es tindran en compte i quines no, amb les corresponents justificacions.
Compromís 2	Difusió dels informes de resultats i de retorn.
Compromís 3	Elaborar un Pla d'Acció per al foment de les produccions i el consum dels productes ecològics.

11. Equip humà

Es tracta d'identificar les persones de l'equip tècnic i polític que seran responsables de les diferents tasques associades al procés participatiu. Veieu l'exemple:

Persones	Responsabilitat
Director General	Establir els límits del debat, assistir les sessions informatives, formar part del grup motor i fer el retorn a la ciutadania
Responsable de la Unitat Promotora (Sub-director-Cap de servei)	Validar i determinar aspectes tècnics dels materials, així com adaptar els límits establerts pel responsable polític al contingut objecte del debat participatiu
Tècnic 1	Produir els materials per al debat (marc de referència, mapa d'actors, informes addicionals, etc) o supervisar-ne la producció, assistir als tallers presencials, revisar els informes de resultats i preparar el retorn

Referent de participació del departament de la unitat promotora	Conèixer el procés participatiu i acompanyar a la unitat promotora en els aspectes de disseny de qualitat del procés participatiu, publicar el procés al portal participa.gencat.cat,
Gabinet de comunicació del departament de la unitat promotora	Supervisar o produir si escau, la campanya de difusió i comunicació del procés participatiu, i promoure la difusió a premsa, xarxes, butlletins. del procés participatiu.
DG Participació Ciutadana	Contractació entitat dinamitzadora i, si escau, suport en redacció de materials per a sessions autogestionades